

PRŮVODCE STUDIEM
UČEBNICÍ *Aula*
Internacional 2 –
Nueva edición

ČÁST 1

Mgr. BEATRIZ VADILLO GONZALO

CVS

**FAKULTA
JADERNÁ
A FYZIKÁLNĚ
INŽENÝRSKÁ
ČVUT V PRAZE**

**KATEDRA
HUMANITNÍCH
VĚD A JAZYKŮ**

PRAHA 2022

ÍNDICE

UNIDAD 1

Lenguas/idiomas – Jazyky	2
Actividades en clase – Činnosti ve třídě	2
Sentimientos – City/pocity	3
Verbos pronominales – Zájmenná slovesa	4
Verbos irregulares más frecuentes – Nejčastější nepravidelná slovesa	4
La duración (1) – Trvání (1)	5
Hablar de dificultades en el aprendizaje – Mluvte o problémech s učením	6
Hacer recomendaciones – Doporučit	7
Explicar por qué hacemos algo – Vysvětlování, proč něco děláme	7

UNIDAD 2

Biografías – Životopis	8
Datos para el CV – Životopisné údaje	9
Cine – Kino	9
El pretérito indefinido – Minulý čas jednoduchý	11
Minulý čas jednoduchý pravidelných sloves	11
Minulý čas jednoduchý nepravidelných sloves	12
La duración (2) – Trvání (2)	12
Ir o irse – Ir nebo irse	13

UNIDAD 3

Tipos de viviendas – Druhy bydlení	14
Describir viviendas – Popis bydlení	14
Materiales – Materiály	16
Muebles y decoración – Nábytek a dekorace	16
Partes de la casa – Části domu	17
Ubicación – Umístění v prostoru	18
Posesivos tónicos – Přivlastňovací zájmena samostatná	19
El comparativo – Druhý stupeň (komparativ)	19
Druhý stupeň přídavných jmen	19
Srovnávání pomocí podstatných jmen a sloves	20
Vyjádření stejné míry přídavných jmen	20

Vyjádření stejné míry s použitím sloves a podstatných jmen	21
Expresar gustos – Vyjadřujeme, co se nám líbí	21
UNIDAD 4	
Saludos y despedidas – Pozdravy	22
Pedir permiso – Požádejte o svolení.....	23
Pedir un favor – Požádejte o laskavost.....	23
Excusas: es que – Omluvy a vyhýbavé odpovědi: es que	24
Estar + gerundio – Estar + gerundium	25
UNIDAD 5	
Actividades de ocio – Volnočasové aktivity	26
Guía del ocio – Přehled kulturních a sportovních aktivit.....	27
Momentos en la vida – Okamžiky života	27
Ir + a + infinitivo – Ir + a + infinitiv	29
Pretérito perfecto – Předpřítomný čas.....	30
Ya/todavía no + pretérito perfecto – Ya/todavía no + předpřítomný čas	31
Bibliografía	32

LENGUAS/IDIOMAS – JAZYKY

alemán	němčina	griego	řečtina
árabe	arabština	holandés	holandština
checo	čeština	italiano	italština
chino	čínština	japonés	japonština
coreano	korejština	latín	latina
eslovaco	slovenština	portugués	portugalština
español	španělština	rumano	rumunština
francés	francouzština	ruso	ruština

ACTIVIDADES EN CLASE – ČINNOSTI VE TRÍDĚ

actividades orales	mluvní cvičení
aprender cultura	učit se reálie
aprender vocabulario	učit se slovíčka
corregir deberes	kontrolovat domácí úkol
ejercicios de gramática	gramatická cvičení
ejercicios de pronunciación	výslovnostní cvičení
escuchar conversaciones	poslouchat dialogy
juegos	hry
leer en voz alta	číst nahlas
leer textos	číst texty
salir a la pizarra	jít k tabuli
trabajar en grupo	pracovat ve skupině
traducir	přeložit, překládat
usar el diccionario	používat slovník

SENTIMIENTOS – CITY/POCITY

ansiedad	úzkost	inseguridad	nejistota
ansioso	úzkostlivý	inseguro	nejistý
diversión	zábava	nervios	nervozita
divertido	zábavný	nervioso	nervózní, napjatý
entusiasmo	nadšení	ridiculez	směšnost
entusiasmado	nadšený	ridículo	směšný
frustración	frustrace	timidez	nesmělost, stydlivost
frustrado	frustrovaný	tímido	nesmělý, stydlivý
ilusión	naděje, radostné očekávání	*vergüenza	stud, hanba, rozpaky
ilusionado	nadšený	vergonzoso	stydlivý

*dar vergüenza:

Hablar en público me da vergüenza.

Je mi nepříjemné mluvit na veřejnosti.

VERBOS PRONOMINALES – ZÁJMENNÁ SLOVESA

Zájmenná slovesa fungují stejně jako zvrtná slovesa, která jsme se již naučili.

Při časování postupujeme tak, že nejprve odtrhneme zvrtné zájmeno **se** a poté odtrhneme infinitivní koncovku **-ar/-er/-ir**. Získáme tak slovesný kmen, ke kterému pro každou osobu přidáme konkrétní koncovku.

	LEVANTARSE	PONERSE	SENTIRSE
yo	me levanto	me pongo	me siento
tú	te levantas	te pones	te sientes
él/ella, usted	se levanta	se pone	se siente
nosotr os/-as	nos levantamos	nos ponemos	nos sentimos
vosotr os/-as	os levantáis	os ponéis	os sentís
ellos/ellas, ustedes	se levantan	se ponen	se sienten

Zájmeno ve větě obvykle stojí před časovaným slovesem.

Elena se aburre en el teatro.

Elena se v divadle nudí.

Me siento inseguro cuando hablo en público.

Cítím se nejistý, když mluvím na veřejnosti.

Pokud je však infinitiv zájmenného slovesa součástí slovesné vazby, zájmeno může být připojeno za infinitiv nebo stát samostatně před slovesnou vazbou.

Tienes que divertirte más.

Musíš se víc bavit.

Te tienes que divertir más.

~~Tienes que te divertir más.~~

Pamatujte si, že zvrtné zájmeno se vždy shoduje v osobě a čísle s řídícím slovesem.

VERBOS IRREGULARES MÁS FRECUENTES – NEJČASTĚJŠÍ NEPRAVIDELNÁ SLOVESA

SER	ESTAR	IR	TENER	DECIR
soy	estoy	voy	tengo	digo
eres	estás	vas	tienes	dices
es	está	va	tiene	dice
somos	estamos	vamos	tenemos	decimos
sois	estáis	vais	tenéis	decís
son	están	van	tienen	dicen

Níže jsou slovesa, ve kterých dochází k fonetickým změnám během časování. Všimněte si, že tvary 1. a 2. osoby množného čísla jsou jediné, kdy zůstává kořen **beze změny**.

	O > UE	E > IE	E > I	C > CZ
	PODER	QUERER	PEDIR	CONOCER
	pu edo	qui ero	pi do	cono zco
	pu edes	qui eres	pi des	conoces
	pu ede	qui ere	pi de	conoce
	podemos	queremos	pedimos	conocemos
	podéis	queréis	pedís	conocéis
	pu eden	qui eren	pi den	conocen
Ostatní:	volver	entender	vestirse	traducir
	acordarse	pensar	servir	conducir

Některá slovesa jsou nepravidelná pouze v 1. osobě:
Hacer (ha**g**o), poner (pon**g**o), salir (sal**g**o), saber (s**é**)...

LA DURACIÓN (1) – TRVÁNÍ (1)

Desde a **hace (que)** se používají k vyjádření doby, která proběhla od začátku nějaké akce.

Hace (que) se používá **s časovými obdobími**:

¿Cuánto (tiempo) hace que estudias español?

Jak dlouho se učíš španělštinu?

Hace dos años.

Dva roky.

Desde se používá **s konkrétními daty nebo časy**:

¿Desde cuándo conoces a Pedro?

Jak dlouho znáš Pedra?

Desde el año pasado.

Od minulého roku.

~~Conozco a Pedro desde un año.~~

Desde a **hace** lze kombinovat, ale používají se **pouze s časovými obdobími**:

¿Cuánto hace que vives en esta casa?

Jak dlouho žijete v tomto domě?

Vivo aquí desde hace un mes.

Bydlím zde měsíc.

~~Vivo aquí desde hace mes pasado.~~

Nejběžnější je použití **hace** na začátku věty a **desde hace** uprostřed:

Hace seis meses que vivo en Praga.

Bydlím šest měsíců v Praze.

Vivo en Praga desde hace seis meses.

HABLAR DE DIFICULTADES EN EL APRENDIZAJE – MLUVTE O PROBLÉMECH S UČENÍM

Existuje několik možností, jak vyjádřit, že máme problémy s učením nebo že je pro nás něco obtížné.

Sloveso **costar** obvykle znamená mít cenu, ale se zájmeny se používá, když mluvíme o potížích. V tomto případě funguje jako sloveso **gustar**.

Osobní zájmena (3. pád)			Podmět	
(A mí)	me	}	cuesta	hablar (infinitiv)
(A ti)	te			el vocabulario (j. č.)
(A él/ella, usted)	le			la gramática (j. č.)
(A nosotr os/-as)	nos	}	cuestan	los verbos (mn. č.)
(A vosotr os/-as)	os			las matemáticas (mn. č.)
(A ellos/ellas,ustedes)	les			

¿Qué es lo que más te **cuesta**?

Co je pro vás nejtěžší?

Me **cuesta** mucho pronunciar la erre.

Těžko se mi vyslovuje r.

A Sara le **cuestan** mucho **los** verbos.

Sára to má se slovesy těžké.

Sloveso **sentirse** se používá k mluvení o pocitech. Kombinuje se s přídavnými jmény a s **cuando + přítomný čas**, aby se hovořilo o konkrétních situacích.

Me **siento** ridículo **cuando** hablo francés.

Cítím se směšně, když mluvím francouzsky.

Carlos se **siente** inseguro **cuando** habla con nativos.

Carlos se při rozhovoru s rodilými mluvčími cítí nejistě.

Další výrazy, které můžeme použít k vyjádření problémů s učením:

Para mí, lo más difícil es entender a la gente.

Pro mě **je nejtěžší** porozumět lidem.

Para nosotros, lo más complicado es escribir.

Pro nás **je nejsložitější** psaní.

Para Juan, es muy difícil entender las películas.

Pro Juana **je velmi obtížné** porozumět filmům.

Para ellos, son muy complicadas las palabras largas.

Pro ně **jsou** dlouhá slova **velmi složitá**.

Me da vergüenza salir a la pizarra.

Stydím se jít k tabuli.

HACER RECOMENDACIONES – DOPORUČIT

Když chceme vyjádřit doporučení/radu, jak řešit problémy (viz kapitola výše), můžeme použít tři různé gramatické struktury.

Tener que + infinitiv a **necesitar + infinitiv** se používají jako **muset**. **Tener que** vyjadřuje povinnost a **necesitar** potřebu.

Necesito aprender más vocabulario.

Potřebuji se naučit více slovní zásoby.

Tienes que escuchar la radio o la tele.

Musíte posлуchat rádio nebo televizi.

Lo mejor es se překládá jako **to nejlepší je**. Používá se také s infinitivem.

Yo creo que lo mejor es leer mucho.

Myslím, že **nejlepší je** hodně číst.

Výraz **va bien** se používá s infinitivem nebo podstatnými jmény k vyjádření, že něco je k něčemu dobré.

Para aprender español, va bien hablar con nativos.

Je dobré mluvit s rodilými mluvčími, abyste se naučili španělsky.

También van muy bien los intercambios.

Jazykové výměny **jsou** také **velmi dobré**.

EXPLICAR POR QUÉ HACEMOS ALGO – VYSVĚTLOVÁNÍ, PROČ NĚCO DĚLÁME

Pokud si potřebujete zopakovat tyto pojmy, podívejte se na *Průvodce studiem učebnicí Aula Internacional 1 - Nueva edición, Unidad 2 - Gramática*.

¿Por qué estudias español?

Proč studuješ španělštinu?

Porque quiero trabajar en España.

Protože chci pracovat ve Španělsku.

Para conseguir un trabajo mejor.

Studuji, abych získal lepší práci.

BIOGRAFÍAS – ŽIVOTOPIS

cambiar de trabajo	změnit práci
casarse	oženit se, vdát se
comprometerse	zasnoubit se
divorciarse	rozevst se
empezar a trabajar	začít pracovat
enamorarse	zamilovat se
ganar la lotería	vyhrát v loterii
ganar un premio	vyhrát cenu
graduarse	vystudovat univerzitu, promovat
hacer un doctorado	(u)dělat doktorát
hacer un máster	(u)dělat magisterské studium
hacerse famoso	stát se slavným
hacerse rico	stát se bohatým
ir a la universidad	jít/chodit na univerzitu
ir al colegio/a la escuela	jít/chodit do školy
ir al instituto	jít/chodit na střední školu
ir de Erasmus	jet na Erasmus
irse de casa	odejít z domova
jubilarse	jít do důchodu
morir	zemřít
mudarse a otro país	přestěhovat se do jiné země
nacer	narodit se
tener éxito	být úspěšný
tener hijos	mít děti
tener nietos	mít vnoučata
tener un accidente	mít nehodu
viajar por el mundo	cestovat po světě

DATOS PARA EL CV – ŽIVOTOPISNÉ ÚDAJE

nombre	jméno
apellido	příjmení
pasaporte	pas
DNI (Documento Nacional de Identidad)	občanský průkaz
fecha de nacimiento	datum narození
lugar de nacimiento	místo narození
nacionalidad	národnost
formación académica	vzdělání
experiencia laboral	pracovní zkušenost, praxe v oboru
idiomas	jazyky
cursos	kurzy
otros datos de interés	ostatní informace

CINE – KINO

el actor	herec
el argumento	děj, zápletka
la comedia	komedie
el director	režisér
el drama	drama
el estreno	premiéra
filmar	filmovat, točit film
ganar un Óscar	vyhrát Oskara
el largometraje	celovečerní film
narrar	vyprávět
la película	film
la película de acción	akční film
la película de amor	romantický film
la película de fantasía	fantasy film

la película de suspense

thriller

la película de terror

horror

la película policíaca

kriminální film, detektivka

el protagonista

hlavní role, hlavní postava

la trilogía

trilogie

EL PRETÉRITO INDEFINIDO – MINULÝ ČAS JEDNODUCHÝ

Minulému času jednoduchému se také říká „čas vyprávěcí“, neboť vyjadřuje **děje, které v minulosti proběhly jednorázově a v minulosti též skončily** (nemají už trvání do současnosti), **jsou časově omezené**. Často je to řada po sobě jdoucích událostí:

La semana pasada la encontré en Praga.

Minulý týden jsem ji **potkal** v Praze.

Nos saludamos y fuimos a tomar un café.

Pozdravili jsme se a **šli jsme** na kávu.

Después intercambiamos nuestros números de teléfono y nos despedimos.

Potom jsme si **vyměnili** telefonní čísla a **rozloučili jsme se**.

Používá se ho často po **přísluvečných určeních označujících ukončenou minulost**, např.:

ayer	včera	el mes pasado	minulý měsíc
anteayer	předevčím	la semana pasada	minulý týden
anoche	včera večer	hace una semana/dos semanas etc.	před týdnem/dvěma týdny atd.
el año pasado	vloni	hace un mes/dos meses etc.	před měsícem/dvěma měsíci atd.
hace tiempo	před časem	hace un año/dos años etc.	před rokem/dvěma léty atd.

Minulý čas jednoduchý pravidelných sloves

Minulý čas jednoduchý pravidelných sloves tvoříme připojením koncovek minulého času ke kmeni (po odtržení infinitivních koncovek).

	HABL-AR	COM-ER	VIV-IR
yo	hablé	comí	viví
tú	hablaste	comiste	viviste
él/ella, usted	habló	comió	vivió
nosotr os/-as	hablamos	comimos	vivimos
vosotr os/-as	hablasteis	comisteis	vivisteis
ellos/ellas, ustedes	hablaron	comieron	vivieron

-ER a -IR slovesná třída mají v minulém čase jednoduchém naprosto stejné koncovky.

Tvary 1. osoby množného čísla u 1. a 3. slovesné třídy se shodují s tvary přítomného času.

Minulý čas jednoduchý nepravidelných sloves

Všechna slovesa, která mají nepravidelný kmen v minulém čase, mají stejné koncovky jako sloveso „estar“.

	EST-AR	(kmen: <i>estuv-</i>)
yo	estuve	
tú	estuviste	
él/ella, usted	estuvo	
nosotr os/-as	estuvimos	
vosotr os/-as	estuvisteis	
ellos/ellas, ustedes	estuvieron	

Další slovesa s nepravidelným kmenem:

tener → <i>tuv-</i>	poner → <i>pus-</i>	poder → <i>pud-</i>	saber → <i>sup-</i>
hacer → <i>hic-</i>	querer → <i>quis-</i>	venir → <i>vin-</i>	decir → <i>dij-</i>

Někdy mohou nastat i jiné změny:

Yo *hice*, tú *hiciste*, él *hizo* - Změníme *c* na *z*, abychom zachovali výslovnost.
Ellos ~~dijieron~~ → ellos *dijeron* - Běžná změna u sloves končících na *-cir*.

Slovesa „ir“ a „ser“ jsou zcela nepravidelná. V minulém čase mají stejný tvar.

	IR / SER
yo	fui
tú	fuiste
él/ella, usted	fue
nosotr os/-as	fuimos
vosotr os/-as	fuisteis
ellos/ellas, ustedes	fueron

LA DURACIÓN (2) – TRVÁNÍ (2)

Můžeme kombinovat *desde* a *hasta*, abychom vyjádřili, kdy něco začíná a končí:

Estuve en clase desde las 8 hasta las 5.

Byl jsem ve třídě od 8 do 5.

Viví en España desde 1998 hasta 2010.

V letech 1998 až 2010 jsem žil ve Španělsku.

Nebo *de* a *a*:

Estuve en clase de 8 a 5.

Byl jsem ve třídě od 8 do 5.

Trabajé en Londres de 1989 a 1998.

V letech 1989 až 1998 jsem pracoval v Londýně.

Trabajé en Londres del 96 al 98.
(de + el = del / a + el = al)

Od roku 96 do roku 98 jsem pracoval v Londýně.

Pokud chceme vyjádřit, jak dlouho jsme něco dělali, použijeme **durante**:

Viví en París durante 5 años.

Žil jsem 5 let v Paříži.

Estudié español durante 8 meses.

Španělsky jsem se učil 8 měsíců.

Předložku **por** nepoužíváme, ale můžeme vynechat:

~~Estudié español por 8 meses.~~

Estudié español 8 meses.

IR O IRSE – IR NEBO IRSE

Ir a **irse** jsou slovesa, která vyjadřují pohyb.

Ir vyjadřuje, že se člověk pohybuje z jednoho místa na druhé. Znamená to „jít“.

Irse je zvrtné sloveso, které vyjadřuje, že člověk opouští místo. Znamená to „odejít“.

El domingo fui a una exposición muy interesante.

V neděli jsem šel na velmi zajímavou výstavu.

Llegó a casa a las dos y a las tres se fue.

Přišel domů ve dvě a odešel ve tři.

TIPOS DE VIVIENDAS – DRUHY BYDLENÍ

el apartamento	byt (menší)
el ático	podkrovní byt, střešní byt
la casa adosada	řadový domek
la casa de campo	chata, chalupa
la casa en el pueblo	dům na venkově
el estudio	garsonka
el chalé	rodinný dům
el piso	byt
[el piso] compartido	sdílený [byt]

alquilar	pronajímat
comprar	koupit
vender	prodat
m ² – metros cuadrados	m ²

DESCRIBIR VIVIENDAS – POPIS BYDLENÍ

a cinco minutos [del mar]	pět minut [od moře]
a las afueras	na předměstí
acogedor	útulný
amplio	široký/rozlehlý
amueblado	zařízený, vybavený nábytkem
antiguo	starobylý, starožitný
barato	levný
bien situado	dobře umístěný/situovaný
bien/mal comunicado	s dobrým/špatným spojením
caro	drahý
céntrico/en el centro	v centru

clásico	klasický
colorido	barevný
con cocina totalmente equipada	s plně vybavenou kuchyní
con encanto	okouzlující, půvabný
con mucho sol	velmi slunný
con parqué	s parketami
con vistas	s výhledem
con/sin aire acondicionado	s/bez klimatizace
con/sin ascensor	s/bez výtahu
con/sin calefacción	s/bez topení
da a [un patio]	obracený do [dvora]
de [dos] plantas	[dvou] patrový
de nueva construcción	nově postavený
en perfecto estado	ve výborném stavu
espacioso	prostorný
estrecho	úzký
frío	studený
grande	velký
listo para entrar a vivir	připraven k nastěhování
luminoso	světlý
moderno	moderní
nuevo	nový
oscuro	tmavý
pequeño	malý
ruidoso	hlučný
sin amueblar	bez nábytku, nevybavený
tranquilo	klidný
viejo	starý

MATERIALES – MATERIÁLY

cartón	karton	mimbre	vrbové proutí
crystal	sklo	papel	papír
hierro	železo	piedra	kámen
madera	dřevo	piel	kůže
mármol	mramor	plástico	plast
metal	kov	tela	látka

MUEBLES Y DECORACIÓN – NÁBYTEK A DEKORACE

la alfombra	předložka, kobereček	el jarrón	váza
el armario	skříň	la lámpara	lampa
la bañera	vana	el lavabo	umyvadlo
la cafetera	kávovar	la lavadora	pračka
el cajón	zásuvka (šuplík)	el lavavajillas	myčka
la cama	postel	la librería	knihovna
la cocina de gas	plynový sporák	la mesa	stůl
el cojín	ozdobný polštář	el microondas	mikrovlná trouba
el congelador	mrazák	la persiana	žaluzie, roleta
las cortinas	závěsy, záclony	la planta	rostlina
el cuadro	obraz	el radiador	radiátor
la ducha	sprcha	la silla	židle
el escritorio	psací stůl	el sillón	křeslo
el espejo	zrcadlo	el sofá	pohovka
la estantería	police	la televisión/tele	televize
la flor	květina	el váter	toaleta
el fregadero	dřez	la vela	svíčka
el frigorífico / la nevera	lednice	la vitrocerámica	sklokeramická varná deska (sporák)
el horno	trouba		

PARTES DE LA CASA – ČÁSTI DOMU

el ascensor	výtah	la pared	zeď
el balcón	balkón	el pasillo	chodba
la buhardilla	půda, podkroví	la piscina	bazén
la cocina	kuchyň	la planta baja	přízemí
la cocina americana	obytná kuchyň	el primer piso / la primera planta	první patro
el comedor	jídelna	la puerta	dveře
el (cuarto de) baño	koupelna	la sala de juegos	herna
el despacho	pracovna	el salón	obývací
el dormitorio / la habitación	ložnice	el sótano	suterén/sklep
la entrada / el recibidor	vstup/předsíň	el suelo	podlaha
la escalera	schodiště	el techo	strop
el garaje	garáž	el tejado	střecha
la chimenea	krb	la terraza	terasa
el jardín	zahrada	el trastero	komora
el lavadero	prádelna	la ventana	okno

UBICACIÓN – UMÍSTĚNÍ V PROSTORU

Detrás de la casa hay un garaje.

Za domem je garáž.

El espejo está **encima del** lavabo.

Zrcadlo je nad umyvadlem.

al lado de vedle

encima de na, nad

a la derecha de napravo

en el centro de uprostřed

a la izquierda de nalevo

lejos de daleko

cerca de blízko

enfrente de naproti

debajo de pod

entre mezi

delante de před

fuera de mimo, venku

dentro de uvnitř

al final de na konci

detrás de za

junto a u

S výjimkou předložky **entre** se jedná o předložkové vazby tvořené pomocí příslovce a předložky **de** nebo **a**, jimiž vyjadřujeme umístění věcí nebo osob v prostoru.

El salón está **entre** la cocina y el dormitorio.

Obývací je mezi kuchyní a ložnicí.

El salón está **al lado de** la cocina.

Obývací je vedle kuchyně.

Pamatujte si, že je potřeba použít předložku **de** nebo **a**, pokud za předložkovou vazbou následují další větné členy specifikující polohu. V takovém případě plní celé spojení funkci předložky.

El bar está **cerca de** mi piso.

Bar je blízko mého bytu.

La mesa está **junto a** la pared.

Stůl je u zdi.

Plní-li však funkci příslovce, stojí samostatně.

El bar está **muy cerca**.

Bar je velmi blízko.

El bar está **enfrente**.

Bar je naproti.

Stažené tvary předložek

Ve španělštině existují stažené tvary předložek **de** a **a** se členem určitým v mužském rodě. Pokud za nimi následuje určitý člen ženského rodu, nic se nemění.

DE

A

de + el = **del**

a + el = **al**

de + la = de la

a + la = a la

A la derecha **del** sofá (de + el sofá)

Napravo od pohovky

Al final (a + el final) del pasillo

Na konci chodby

Al lado **del** parque

Vedle parku

A la izquierda de la puerta

Nalevo od dveří

Veo **al** señor Morel. (a + el señor)

Vidím pana Morela.

No veo a la señora Gayet.

Nevidím paní Gayetovou.

POSESIVOS TÓNICOS – PŘIVLASTŇOVACÍ ZÁJMENA SAMOSTATNÁ

Abychom se vyhnuli opakování, můžeme použít přivlastňovací zájmena samostatná. Abychom to mohli udělat, musíme před ně přidat člen. Koncovky přivlastňovacích zájmen a člen se shodují v rodě a čísle s přivlastňovaným podstatným jménem.

mi terraza → la mía	moje terasa → moje	mi piso → el mío	můj byt → můj
tu terraza → la tuya	tvoje terasa → tvoje	tu piso → el tuyo	tvůj byt → tvůj
su terraza → la suya	její terasa → její	su piso → el suyo	jeho byt → jeho
mis terrazas → las mías	moje terasy → moje	mis pisos → los míos	moje byty → moje
tus terrazas → las tuyas	tvoje terasy → tvoje	tus pisos → los tuyos	tvoje byty → tvoje
sus terrazas → las suyas	její terasy → její	sus pisos → los suyos	jeho byty → jeho
nuestra terraza → la nuestra	naše terasa → naše	nuestro piso → el nuestro	náš byt → náš
vuestra terraza → la vuestra	vaše terasa → vaše	vuestro piso → el vuestro	váš byt → váš
su terraza → la suya	jejich terasa → jejich	su piso → el suyo	jejich byt → jejich
nuestras terrazas → las nuestras	naše terasy → naše	nuestros pisos → los nuestros	naše byty → naše
vuestras terrazas → las vuestras	vaše terasy → vaše	vuestros pisos → los vuestros	vaše byty → vaše
sus terrazas → las suyas	jejich terasy → jejich	sus pisos → los suyos	jejich byty → jejich

EL COMPARATIVO – DRUHÝ STUPEŇ (KOMPARATIV)

Druhý stupeň přídavných jmen

Ve španělštině existuje dvojí stupňování:

- Pravidelné, které se tvoří pomocí příslovcí **más** (více) a **menos** (méně).

- Nepravidelné, jehož tvary si musíte zapamatovat.

Tvar druhého stupně, tzv. komparativu, tvoříme pomocí **más/menos** (více/méně).

más barato

levnější

menos nerviosa

méně nervózní

Při srovnávání pak použijeme spojku **que** (než).

El avión es más cómodo que el autobús.

Letadlo je pohodlnější než autobus.

Sara es menos simpática que Laura.

Sara je méně sympatická než Laura.

Existují přídavná jména, která mají pravidelný i nepravidelný typ stupňování. Užití pravidelného, nebo nepravidelného stupňování závisí na kontextu. Porovnejte:

grande/pequeño

**más grande/pequeño
mayor/menor**

větší/menší porovnání rozměrů
starší/mladší

Barcelona es más grande que Bilbao.

Barcelona je větší než Bilbao.

El piso de mi tía es más pequeño.

Byt mojí tety je menší.

Su hija es menor que mi sobrina.

Její dcera je mladší než má neteř.

Tu problema es mayor que su problema.

Tvůj problém je větší než jeho problém.

bueno

**más bueno
mejor**

chutnější
lepší

Este pastel está más bueno que ese.

Tento dort chutná lépe než tamten.

Ir en bicicleta es mejor que ir a pie.

Jet na kole je lepší než jít pěšky.

V následujícím případě je obvykle možný pouze nepravidelný tvar:

malo

peor

horší

Tu móvil es mucho peor.

Tvůj mobil je mnohem horší.

Este pastel sabe peor que ese.

Tenhle dort chutná hůř než tamten.

Tvary **mayor/menor** mohou měnit svůj význam v závislosti na postavení. Zatímco před podstatným jménem mají význam důležitosti, pokud stojí až za ním, odkazují na věk.

mayor/menor problema

větší/menší problém

hermano mayor/menor

starší/mladší bratr

Srovnávání pomocí podstatných jmen a sloves

Používáme stejnou strukturu jako u přídavných jmen:

Madrid tiene más **parques** que Barcelona.

Madrid má více parků než Barcelona.

Mi casa tiene más **habitaciones** que la tuya.

Můj dům má více pokojů než váš.

El alquiler en Sevilla **cuesta** menos que en Londres.

Pronájem v Seville stojí méně než v Londýně.

La gente en Londres **gana** más que en Praga.

Lidé v Londýně vydělávají více než v Praze.

Vyjádření stejné míry přídavných jmen

K vyjádření stejné míry používáme výrazy **tan** (tak) + **como** (jako).

Rosa es tan **amable** como Laura.

Rosa je tak milá jako Laura.

Carlos no es tan hablador como José.

Carlos není tak upovídaný jako José.

Vyjádření stejné míry s použitím sloves a podstatných jmen

K vyjádření stejné míry se slovesy používáme výrazy **tanto + como**.

Mi coche corre tanto como el suyo.

Moje auto jede stejně rychle jako tvoje.

Mi madre gana tanto como mi padre.

Moje mamínka vydělává stejně jako tatínek.

K vyjádření stejné míry u podstatných jmen používáme výrazy **tanto/tanta/tantos/tantas + como**.

Mi casa tiene tanto espacio como la tuya.

Můj dům má stejně místa jako váš.

m., j. č. (nepočítatelné podstatné jméno)

Mi piso tiene tanta luz como el vuestro.

Můj byt má tolik světla jako váš.

ž., j. č. (nepočítatelné podstatné jméno)

Mi casa tiene tantos balcones como la suya.

Můj dům má tolik balkonů jako váš.

m., mn. č. (počítatelné podstatné jméno)

Mi piso tiene tantas habitaciones como el suyo.

Můj byt má tolik pokojů jako váš.

ž., mn. č. (počítatelné podstatné jméno)

EXPRESAR GUSTOS – VYJADŘUJEME, CO SE NÁM LÍBÍ

Slovesa **gustar** a **encantar**: Pokud si potřebujete zopakovat tyto pojmy, podívejte se na *Průvodce studiem učebnicí Aula Internacional 1 - Nueva edición, Unidad 5*.

PREFERIR (preferovat, upřednostňovat)

Při časování tohoto slovesa dochází k hláskové změně E-IE, která se promítne ve všech osobách jednotného čísla a ve 3. osobě čísla množného.

yo	prefiero	nosotr os/-as	preferimos
tú	prefieres	vosotr os/-as	preferís
él/ella, usted	prefiere	ellos/ellas, ustedes	prefieren

Toto sloveso můžeme spojit s podstatnými jmény nebo s infinitivem.

Prefiero este sofá.

Preferuji tuto pohovku.

Prefiero estas sillas.

Preferuji tyto židle.

Prefiero vivir solo.

Raději bydlím sám.

Prefiero tener jardín.

Raději mám zahradu.

SALUDOS Y DESPEDIDAS – POZDRAVY

Hombre, ¡cuánto tiempo!	Dlouho jsem tě neviděl!
¿Cómo va todo?	Jak se daří? Jak to jde?
Bien, no me puedo quejar.	Dobře, nemůžu si stěžovat.
Pues tirando...	Nic moc.
Oye, me tengo que ir.	Hele, musím jít.
Bueno, me voy...	Tak já jdu.
Venga, pues, adiós.	Tak ahoj.
¡Un abrazo!	„Objímám tě!“ – při loučení (dosl.překl.) ¹
¡Un beso!	„Pusu!“ – při loučení (dosl.překl.) ²
De tu parte.	„Od tebe.“ (dosl.překl.) ³
Venga, te llamo.	Tak já ti zavolám.
Vale, nos llamamos.	Tak dobře, zavoláme si.
¡Hasta luego!	Uvidíme se později.
¡Nos vemos!	Uvidíme se.
Recuerdos a tu familia.	Pozdravuj doma/rodinu.
Me alegro de verte.	Rád tě vidím.

¹ O španělsky mluvících národech se většinou říká, že jsou vřelejší a srdečnější než např. Češi nebo severané. S tím také souvisejí různé zvyky – např. při pozdravech a loučení se lidé často objímají či líbají na tvář. Tyto zvyky se pak následně propisují také do pozdravů, které nemají v českém jazyce přirozený ekvivalent.

² Fráze vychází z typických zvyků – objímání či líbání na tvář, které nejsou v českém prostředí tak rozšířené jako např. ve Španělsku, a proto pro ně nemáme vždy ekvivalent.

³ *De tu parte* se používá jako odpověď na pozdrav, který někomu vzkazujete. Např. „Pozdravuj ode mě svou rodinu.“ „Ano, budu./Ano, vyřídím.“ V španělském originálu se však doslovně říká: „Ano, od tebe.“

PEDIR PERMISO – POŽÁDEJTE O SVOLENÍ

¿Puedo ir al baño?	Můžu si dojít na toaletu?
¿Te importa si abro la ventana?	Nebude ti vadit, když otevřu okno?
¿Le importa si enciendo la luz?	Nebude vám vadit, když otevřu okno?
¿Te importaría si llego un poco tarde?	Nevadilo by ti, kdybych přišel trochu později?
¿Le importaría si llego un poco tarde?	Nevadilo by vám, kdybych přišel trochu později?

PEDIR UN FAVOR – POŽÁDEJTE O LASKAVOST

Abre la puerta.	Otevři dveře.
Abra la puerta	Otevřete dveře.
¿Me das un boli?	Dáš mi propisku?
¿Me da un boli?	Dáte mi propisku?
¿Puedes cerrar la ventana?	Můžeš zavřít okno?
¿Puede cerrar la ventana?	Můžete zavřít okno?
¿Podrías encender la luz?	Mohl bys rozsvítit?
¿Podría encender la luz?	Mohl byste rozsvítit?
¿Te importaría apagar el móvil?	Nevadilo by ti vypnout telefon?
¿Le importaría apagar el móvil?	Nevadilo by vám vypnout telefon?

Španělština nevyjadřuje přání, rozkazy a žádosti stejně jako čeština nebo angličtina. Na rozdíl od českého jazyka mnohem častěji využívá rozkazovacího způsobu, který bychom my pocítovali jako povýšený a nezdvořilý. Rozdíl mezi formálním a neformálním jazykem často vyjadřuje pouze intonací, nikoliv změnou větné struktury. K rozkazovacím větám stačí často přidat „perdón/perdona/perdone“ nebo „por favor“, aby se z neformálního stylu stal formální. Kombinace těchto slov s kratšími větami je vždy preferována před delšími a komplikovanějšími strukturami, které jsou vyhrazeny pro velmi formální situace. Komplikované konstrukce však španělština v běžné komunikaci nevyužívá, ačkoliv bychom je mohli mylně považovat za zdvořilé, protože je vnímá jako příliš formální a přehnané až nemístné. Takové konstrukce se používají, když žádáte o opravdu velkou laskavost nebo dovolení udělat něco, o čem si myslíte, že by druhá osoba mohla považovat za otravné nebo obtížné.

Perdón – neutrální výraz (nikoli neformální jako „pardon“ v češtině) vyjadřující „promiňte“

Perdona – promiň

Perdone – promiňte

EXCUSAS: ES QUE – OMLUVY A VYHÝBAVÉ ODPOVĚDI: ES QUE

Když požádáme Španěly, aby něco udělali, bývá pro ně velmi těžké říct ne. Obvykle se stává, že používají vágní a vyhýbavé věty jako *a ver si tengo tiempo* (uvidím, jestli budu mít čas) nebo *a ver si puedo* (uvidím, jestli budu moci). Taková odpověď se někdy chápe jako odmítnutí, které není nutné dále vysvětlovat. Pokud tento úzus neznáme, můžeme mít tendenci naléhat nebo žádat o vysvětlení, což by mohlo mluvčího přivést do rozpaků a mohl by se cítit trapně.

Podobné to je, když Španělé přijímají pozvání, ruší něco na poslední chvíli, předstírají nemoc a používají jiné výmluvy, jen aby nemuseli přiznat, že už od začátku něco nechtějí udělat. I když by to mohlo vypadat pokrytecky, je to společensky akceptováno a někdy je to v této kultuře považováno za zdvořilé. Pokud pozvání odmítnete, je nutné to ze zdvořilostních důvodů odůvodnit. Obvykle se tyto výmluvy uvádějí výrazem **es que**:

- **¿Vienes a cenar el sábado?**

- Přijdeš v sobotu na večeři?

- **No puedo. Es que tengo que estudiar.**

- Nemůžu... musím se učit.

Nebo: Jde o to, že se musím učit.

Dále se také považuje za slušné uvést důvody, proč žádáme o nějakou laskavost:

¿Puedo cerrar la ventana? Es que hay mucho ruido fuera.

Mohu zavřít okno? Jde o to, že venku je velký hluk.

ESTAR + GERUNDIO – ESTAR + GERUNDIUM

Gerundium se tvoří se od přítomného kmene příponou **-ando** u sloves se zakončením **-AR** a **-iendo** u sloves se zakončením **-ER/-IR**. Tvar zůstává stejný pro oba rody a obě čísla.

inf.	ger.
amar	amando
comer	comiendo
vivir	viviendo

Gerundium se ve spojení s pomocným slovesem **estar** užívá k vyjádření **průběhového času** – děje, který trvá, probíhá právě teď.

¿Qué estás haciendo? Co (právě teď) děláš?

Estoy estudiando español. Učím se španělštinu.

~~Estudio español.~~

Vyjadřuje také akci nebo současnou situaci jako něco dočasného nebo nedefinitivního.

Estás trabajando demasiado. Pracuješ příliš mnoho.

= Últimamente trabajas demasiado. = Poslední dobou moc pracuješ.

Ahora estoy saliendo con Jorge. Teď chodím s Jorgem.

= Desde hace algún tiempo salgo con Jorge. = Už nějakou dobu chodím s Jorgem.

Nepřavidelné tvary

U sloves se zakončením **-IR** se změnou kmenového **-e-** na **-i/-ie-** v přítomném čase oznamovacího způsobu se v gerundiu mění **-e-** na **-i-**.

pedir - pidiendo, decir - diciendo, sentir - sintiendo

U sloves se zakončením **-ER** a **-IR**, jejichž kmen končí samohláskou, se **-i-** mění na **-y-**.

ir - yendo, leer - leyendo

U sloves **dormir, poder, morir** se **-o-** mění na **-u-**.

dormir - durmiendo, poder - pudiendo, morir - muriendo

ACTIVIDADES DE OCIO – VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

comer con amigos	jíst s přáteli
comer tapas	dát si tapas
comprar en un mercado	nakupovat na trhu
dar un paseo	jít na procházku
hacer deporte	sportovat
hacer submarinismo	potápět se
hacer un curso	chodit do kurzu
hacer una excursión	jít/jet na výlet
ir a la playa	jít na pláž
ir a museos	chodit do muzeí
ir a un concierto	jít na koncert
ir a un spa	jet do lázní
ir a una exposición	jít na výstavu
ir al cine	jít do kina
ir al parque	jít do parku
ir de copas	jít na skleničku
ir de vacaciones	jet na dovolenou/na prázdniny
ir en barco	vyjet si na lodi
jugar al ajedrez	hrát šachy
observar aves	pozorovat ptáky
probar comida típica	zkusit typickou kuchyni
salir por la noche	vyrazit si večer ven
tomar el sol	opalovat se
tomar un cóctel	dát si koktejl
tomar un refresco	dát si nealkoholický nápoj
ver un espectáculo de flamenco	zhlédnout flamenco show
ver una película en casa	dívat se doma na film
visitar monumentos	navštívit pamětihodnosti

GUÍA DEL OCIO – PŘEHLED KULTURNÍCH A SPORTOVNÍCH AKTIVIT

actuaciones en directo	živá vystoupení
apto para menores	vhodné pro nezletilé
conferencias	konference
día del espectador	den, kdy je v kině zlevněné vstupné
entrada con consumición	vstupné včetně jednoho pití
entrada general	základní vstupné
entrada reducida	zlevněné vstupné
estudiantes con carné	studenti s průkazem studenta
exposición temporal	dočasná výstava
gratuito para menores	pro nezletilé zdarma
horario de apertura	otevírací hodiny
pase	čas promítání (v kolik se hraje)
películas con subtítulos	film s titulky
películas en V.O. (versión original)	film v původním znění
precio medio	průměrná cena
sesión de madrugada	pozdně večerní představení
sesión matinal	dopolední představení
talleres	workshopy
todo incluido	all inclusive
vísperas de festivo	večer před dnem volna, státním svátkem
festivos	svátky
no festivos	pracovní dny

MOMENTOS EN LA VIDA – OKAMŽIKY ŽIVOTA

jubilarse	jít do důchodu
estudiar en el extranjero	studovat v zahraničí
enamorarse	zamilovat se

divorciarse	rozevést se
montar un negocio	pustit se do podnikání
tener hijos	mít děti
casarse	oženit se, vdát se
aprender a montar en bici	naučit se jezdit na kole
acabar los estudios	dokončit studia
hacerse famoso	stát se slavným
comprar una casa	koupit si dům
dar la vuelta al mundo	cestovat kolem světa
aprender a tocar un instrumento	naučit se hrát na hudební nástroj
ir a la universidad	jít na univerzitu
escribir un libro	napsat knihu
plantar un árbol	zasadit strom

IR + A + INFINITIVO – IR + A + INFINITIV

Sloveso **ir** patří mezi nepravidelná slovesa.

IR (jít)

yo	voy	nosotr os/-as	vamos
tú	vas	vosotr os/-as	vais
él/ella, usted	va	ellos/ellas, ustedes	van

Slovesná vazba **ir + a + inf.** se užívá k vyjádření **blízké budoucnosti**.

No voy a trabajar.

Nebudu pracovat.

Van a estudiar.

Budou se učit.

¿Qué vamos a tomar?

Co si dáme?

Pokud je součástí vazby zvrtné sloveso, postavení zvrtného zájmena ve větě je dvojí: stojí buď **před časovaným slovesem**, anebo se klade až **za infinitiv**, se kterým se píše dohromady.

Vamos a bañar**nos** en el mar.

Vykoupeme se v moři.

Nos vamos a bañar en el mar.

Přítomný čas můžeme použít i tehdy, když hovoříme o plánech nebo záměrech, které **se určitě stanou**.

Mañana cenamos en casa de Carlos.

Zítro máme večeři v Carlosově domě.

Este año vamos de vacaciones a París.

Letos jedeme na dovolenou do Paříže.

Můžeme to použít s následujícími časovými výrazy:

esta tarde/noche

dnes odpoledne/večer

este jueves/viernes/sábado...

tento čtvrtek/pátek/tuto sobotu...

este fin de semana

tento víkend

mañana

zítra

pasado mañana

pozítrí

dentro de un año/dos meses/tres semanas...

za rok/dva měsíce/tři týdny...

el lunes/martes/miércoles...

v pondělí/úterý/ve středu...

el mes/año que viene

příští měsíc/rok

en Navidad/Semana Santa

na Vánoce/ve Velikonocích

PRETÉRITO PERFECTO – PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS

Tvoří se z pomocného slovesa **haber** v přítomném čase a z perfektivního přičestí významového slovesa.

	haber	přičestí
yo	he	
tú	has	amado
él/ella/usted	ha	comido
nosotr os/-as	hemos	vivido
vosotr os/-as	habéis	
ellos/ellas/ustedes	han	

Přičestí se tvoří z infinitivního kmene slovesa koncovkami:

-ado u sloves na **-ar** hablar – hablado

-ido u sloves na **-er, -ir** vender – vendido, salir – salido

Některá přičestí jsou nepravidelná, například:

hacer – hecho	decir – dicho	escribir – escrito
poner – puesto	volver – vuelto	romper – roto

Tyto dvě části nelze oddělit. Pokud zahrneme zájmena, budou vždy umístěna před slovesem.

~~Hoy he no ido a trabajar.~~ Hoy **no he ido** a trabajar. Dnes jsem nešel do práce.

¿Ha venido Laura? – No sé, **no la he visto**. Přišla Laura? - Nevím, neviděl jsem ji.

Předpřítomný čas vyjadřuje ukončený děj, který se stal v probíhající období nebo jehož důsledky zasahují do současnosti. Používá se například po výrazech **hoy, esta semana, este mes, este año...**

Hoy hemos comido bien. Dnes jsme se dobře naobědvali.

Esta semana ha ido dos veces al parque. Tento týden šel dvakrát do parku.

Používáme ho také k hovoru o zážitcích, aniž bychom řekli, kdy jsme ty věci dělali. V takovém případě použijeme výrazy jako: **alguna vez, varias veces, nunca...**

- ¿Has estado alguna vez en Japón? - Byl jsi někdy v Japonsku?

- ¿En Japón? Sí, (he estado) dos veces. - V Japonsku? Ano, (byl jsem) dvakrát.

PAMATUJTE: pretérito perfecto nepoužíváme pro minulé akce, které nejsou spojeny s přítomností. Používáme pretérito indefinido a výrazy jako **ayer, la semana pasada, el año pasado...**

- ¿Qué tal en Barcelona? - Jaká byla Barcelona?

- Genial. **Hemos visto** muchas cosas. EL primer día fuimos al museo Picasso... - Super. Viděli jsme mnoho věcí. První den jsme šli do Picassova muzea...

Hemos visto: Jsou stále v Barceloně nebo se vrátili velmi nedávno.

Fuimos: Mluví se o prvním dnu pobytu v Barceloně, tudíž jde o skončenou akci (den v minulosti).

YA/TODAVÍA NO + PRETÉRITO PERFECTO – YA/TODAVÍA NO + PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS

Ya (už) používáme, když mluvíme o akci, jejíž realizaci v minulosti považujeme za možnou nebo pravděpodobnou, nebo pro potvrzení jejího dokončení.

- ¿Ya habéis estado en Madrid?

- Už jste byli v Madridu?

- Sí, fuimos la semana pasada.

- Jo, byli jsme tam minulý týden.

Víme, že plánovali navštívit Madrid. Kdybychom věděli, že to neplánují udělat, řekli bychom:

- ¿Habéis estado en Madrid?

- Už jste byli v Madridu?

- No, no hemos estado nunca.

- Ne, nikdy jsme tam nebyli.

Slovem **todavía no** (ještě ne) vyjadřujeme, že k nějaké akci v minulosti nedošlo, ale očekáváme, že k ní dojde v budoucnosti.

- ¿Ya habéis visitado el museo?

- Už jste navštívili muzeum?

- No, todavía no.

- Ne, **ještě ne**.

Zatím to neudělali, ale plánují to. Kdyby to neplánovali, řekli by:

- ¿Ya habéis visitado el museo?

- Už jste navštívili muzeum?

- No, no hemos ido.

- Ne, tam jsme nebyli.

BIBLIOGRAFÍA

CORPAS, Jaime, GARMENDIA, Agustín, SORIANO, Carmen y SANS, Neus. *Aula internacional 2*. Nueva edición. Barcelona: Difusión, 2013.

(Compilación de vocabulario y gramática del libro de texto.)

MACÍKOVÁ Olga y MLÝNKOVÁ Ludmila. *Velká španělská gramatika: Vše, co jste kdy chtěli vědět o španělské gramatice, a nikde jste to nenašli*. Brno: Computer Press, 2010.

PROKOPOVÁ Libuše. *Španělština pro samouky*. Praga: Leda, 2000.

Španělština - gramatika [en línea]. Lingea.cz, 2020. [Consulta: 9 octubre 2022]. Disponible en: <<https://vyuka.lingea.cz/spanelstina/gramatika>>

Španělština - konverzace [en línea]. Lingea.cz, 2020. [Consulta: 9 octubre 2022]. Disponible en: <<https://vyuka.lingea.cz/spanelstina/konverzace>>

Španělština - učebnice [en línea]. Lingea.cz, 2020. [Consulta: 9 octubre 2022]. Disponible en: <<https://vyuka.lingea.cz/spanelstina/ucebnice>>